

GMINNA EWIDENCJA ZABYTEKÓW

Burmistrz Libiąża na podstawie art.22 ust. 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami prowadzi gminną ewidencję zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomych z terenu gminy (www.libiaz.pl w zakładkach: zabytki lub gminny portal mapowy).

W gminnej ewidencji zabytków ujęte są:

- 1) zabytki nieruchome wpisane do rejestru;
- 2) inne zabytki nieruchome znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków;
- 3) inne zabytki nieruchome wyznaczone przez Burmistrza, w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

W rozumieniu ww. ustawy **zabytek** stanowi nieruchomość lub rzecz ruchoma, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową.

Opieka nad zabytkiem sprawowana przez jego właściciela lub posiadacza polega, w szczególności, na:

- 1) zapewnieniu warunków: naukowego badania i dokumentowania zabytku;
- 2) prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku;
- 3) zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie;
- 4) korzystania z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości;
- 5) popularyzowania i upowszechniania wiedzy o zabytku oraz jego znaczeniu dla historii i kultury.

Finansowanie

- 1) W zakresie sprawowania opieki nad zabytkami osoba fizyczna lub jednostka organizacyjna posiadająca tytuł prawny do zabytku wynikający z prawa własności, użytkowania wieczystego, trwałego zarządu, ograniczonego prawa rzeczowego albo stosunku zobowiązaniowego finansuje prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy tym zabytku;
- 2) Osoba fizyczna, jednostka samorządu terytorialnego lub inna jednostka organizacyjna, będąca właścicielem lub posiadaczem zabytku wpisanego do rejestru albo posiadająca taki zabytek w trwałym zarządzie, może ubiegać się o udzielenie dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru;
- 3) w trybie określonym odrębnymi przepisami dotacja na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków może

być udzielona przez organ stanowiący gminy, powiatu lub samorządu województwa, na zasadach określonych w podjętej przez ten organ uchwale.

Organy administracji publicznej, w celu ochrony zabytków winny podejmować działania mające na celu:

- 1) zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie;
- 2) zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków;
- 3) udaremnianie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków;
- 4) przeciwdziałanie kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę;
- 5) kontrolę stanu zachowania i przeznaczenia zabytków;
- 6) uwzględnianie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska.

Zadania ochronne zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru i ich otoczenia oraz innych zabytków nieruchomych, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków uwzględnia się w:

- 1) studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Libiąż;
- 2) miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
- 3) decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego;
- 4) decyzji o warunkach zabudowy;
- 5) decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej;
- 6) decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej;
- 7) decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego.

W studium i planie uwzględnia się również ustalenia gminnego programu opieki nad zabytkami, który sporządzany jest na podstawie ewidencji zabytków.

Osoby, które podczas robót budowlanych odkryły, znalazły lub stwierdziły zagrożenie dla przedmiotu, co do którego istnieje przypuszczenie, że jest on zabytkiem mają obowiązek:

- 1) wstrzymać wszelkie roboty mogące uszkodzić lub zniszczyć odkryty przedmiot;
- 2) zabezpieczyć, przy użyciu dostępnych środków ten przedmiot i miejsce jego odkrycia;
- 3) niezwłocznie zawiadomić o tym właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków, a jeśli nie jest to możliwe Burmistrza Libiąża.

Rejestr zabytków, dla zabytków znajdujących się na terenie województwa małopolskiego prowadzi Wojewódzki Konserwator Zabytków w Krakowie. Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków mieści się w Krakowie, przy ul. Kanoniczej 24. Rejestr składa się w formie odrębnych ksiąg dla zabytków: nieruchomych; ruchomych; archeologicznych.

Wpisu do rejestru zabytków:

- 1) zabytku nieruchomego dokonuje się na podstawie decyzji wydanej przez wojewódzkiego konserwatora zabytków z urzędu bądź na wniosek właściciela zabytku nieruchomego lub użytkownika wieczystego gruntu, na którym znajduje się zabytek nieruchomy. Do rejestru może być również wpisane otoczenie zabytku wpisanego do rejestru, a także nazwa geograficzna, historyczna lub tradycyjna tego zabytku.
- 2) zabytku ruchomego dokonuje się na podstawie decyzji wydanej przez wojewódzkiego konserwatora zabytków na wniosek właściciela tego zabytku. Wojewódzki konserwator zabytków może wydać z urzędu decyzję o wpisie zabytku ruchomego do rejestru w przypadku uzasadnionej obawy zniszczenia, uszkodzenia lub nielegalnego wywiezienia zabytku za granicę albo wywiezienia za granicę zabytku o wyjątkowej wartości historycznej, artystycznej lub naukowej.

Skreślenie z rejestru zabytków następuje z urzędu bądź na wniosek właściciela zabytku lub użytkownika wieczystego gruntu, na którym znajduje się zabytek nieruchomy.

Na podstawie decyzji ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, gdy zabytek:

- 1) uległ zniszczeniu w stopniu powodującym utratę jego wartości historycznej, artystycznej lub naukowej albo którego wartość będąca podstawą wydania decyzji o wpisie do rejestru nie została potwierdzona w nowych ustaleniach naukowych, zostaje skreślony z rejestru;
- 2) został wpisany na Listę Skarbów Dziedzictwa;
- 3) został wpisany do inwentarza muzeum;
- 4) wszedł w skład narodowego zasobu bibliotecznego.

Właściciel lub posiadacz zabytku wpisanego do rejestru zabytków ma obowiązek:

- 1) zagospodarowując zabytek nieruchomy na cele użytkowe - posiadać dokumentację konserwatorską określającą stan zachowania zabytku nieruchomego i możliwości jego adaptacji, z uwzględnieniem historycznej funkcji i wartości tego zabytku; uzgodniony z wojewódzkim konserwatorem zabytków program prac konserwatorskich przy zabytku określający zakres i sposób ich prowadzenia oraz wskazującego niezbędne do zastosowania materiały i technologie;
- 2) przeprowadzenia w określonym terminie niezbędnych prac konserwatorskich przy zabytku nieruchomym, jeżeli stan zachowania zabytku tego wymaga;
- 3) wystąpić z wnioskiem do wojewódzkiego konserwatora zabytków o zalecenia konserwatorskie, określające sposób korzystania z zabytku, jego zabezpieczenia i wykonania prac konserwatorskich, a także zakres dopuszczalnych zmian, które mogą być wprowadzone w tym zabytku;
- 4) zawiadomić wojewódzkiego konserwatora zabytków o:

- a) uszkodzeniu, zniszczeniu, zaginięciu lub kradzieży zabytku, nie później niż w terminie 14 dni od dnia powzięcia wiadomości o wystąpieniu zdarzenia;
 - b) zagrożeniu dla zabytku, nie później niż w terminie 14 dni od dnia powzięcia wiadomości o wystąpieniu zagrożenia;
 - c) zmianie miejsca przechowania zabytku ruchomego w terminie miesiąca od dnia nastąpienia tej zmiany;
 - d) zmianach dotyczących stanu prawnego zabytku, nie później niż w terminie miesiąca od dnia ich wystąpienia lub powzięcia o nich wiadomości;
- 5) udostępnić zabytek nieruchomy bądź nieruchomości o cechach zabytku wykonawcy badań w celu ich przeprowadzenia;
 - 6) pokryć koszty badań archeologicznych oraz ich dokumentacji, jeżeli przeprowadzenie tych badań jest niezbędne w celu ochrony tych zabytków, w przypadku prowadzenia robót budowlanych przy zabytku nieruchomym wpisanym do rejestru lub objętym ochroną konserwatorską na podstawie ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub znajdującym się w ewidencji wojewódzkiego konserwatora zabytków albo dokonać zmiany charakteru dotychczasowej działalności na terenie, na którym znajdują się zabytki archeologiczne, co doprowadzić może do przekształcenia lub zniszczenia zabytku archeologicznego;
 - 7) uzgodnić z wojewódzkim konserwatorem zabytków zakres i rodzaj niezbędnych badań archeologicznych.

Pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków wymaga:

- 1) prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru, w tym prac polegających na usunięciu drzewa lub krzewu z nieruchomości lub jej części będącej wpisanym do rejestru parkiem, ogrodem lub inną formą zaprojektowanej zieleni;
- 2) wykonywanie robót budowlanych w otoczeniu zabytku;
- 3) prowadzenie badań konserwatorskich zabytku wpisanego do rejestru;
- 4) prowadzenie badań architektonicznych zabytku wpisanego do rejestru;
- 5) prowadzenie badań archeologicznych;
- 6) przemieszczanie zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru;
- 7) trwałe przeniesienie zabytku ruchomego wpisanego do rejestru, z naruszeniem ustalonego tradycją wystroju wnętrza, w którym zabytek ten się znajduje;
- 8) dokonywanie podziału zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru;
- 9) zmiana przeznaczenia zabytku wpisanego do rejestru lub sposobu korzystania z tego zabytku;
- 10) umieszczanie na zabytku wpisanym do rejestru: urządzeń technicznych, tablic reklamowych lub urządzeń reklamowych w rozumieniu art. 2 pkt 16b i 16c ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz napisów, z zastrzeżeniem art. 12 ust. 1;

- 11) podejmowanie innych działań, które mogłyby prowadzić do naruszenia substancji lub zmiany wyglądu zabytku wpisanego do rejestru, z wyłączeniem działań polegających na usuwaniu drzew lub krzewów z terenu nieruchomości lub jej części niebędącej wpisany do rejestru parkiem, ogrodem albo inną formą zaprojektowanej zieleni;
- 12) poszukiwanie ukrytych lub porzuconych zabytków ruchomych, w tym zabytków archeologicznych, przy użyciu wszelkiego rodzaju urządzeń elektronicznych i technicznych oraz sprzętu do nurkowania.

Spółecznym opiekunem zabytków może być osoba, która posiada pełną zdolność do czynności prawnych, nie była karana za przestępstwa popełnione umyślnie oraz posiada wiedzę w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami. Zabytków, jak również osoba prawna lub inna jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej. Osoba taka:

- 1) ustanawiana jest przez starostę na wniosek wojewódzkiego konserwatora zabytków;
- 2) podejmuje działania związane z zachowaniem wartości zabytków i utrzymaniem ich w jak najlepszym stanie oraz upowszechniają wiedzę o zabytkach;
- 3) współdziała z wojewódzkim konserwatorem zabytków i starostą w sprawach ochrony zabytków i opieki nad tymi zabytkami;
- 4) posiada uprawnienia do pouczania osób naruszających przepisy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.
- 5) otrzymuje od starosty legitymację społecznego opiekuna zabytków, która zawiera jego zdjęcie, imię, nazwisko i miejsce zamieszkania, datę wydania legitymacji oraz podpis z podaniem imienia i nazwiska, a także stanowiska służbowego osoby upoważnionej do wydania legitymacji lub zaświadczenie, które zawiera informację o nadaniu uprawnień opiekuna, nazwę i siedzibę tej osoby lub jednostki, datę wydania zaświadczenia oraz podpis z podaniem imienia i nazwiska, a także stanowiska służbowego osoby upoważnionej do wydania zaświadczenia.;
- 6) może zasłużyć na odznakę ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego „Za opiekę nad zabytkami”.

Karze grzywny lub ograniczeniu wolności podlegają osoby, które:

- 1) niszczą lub uszkadzają zabytek;
- 2) bez pozwolenia wywożą zabytek za granicę albo po wywiezieniu go za granicę nie przywożą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie ważności pozwolenia;
- 3) podrabiają lub przerabiają zabytek w celu użycia go w obrocie zabytkami;
- 4) rzecz ruchomą zbywają jako zabytek ruchomy albo zbywają zabytek jako inny zabytek, wiedząc, że są one podrobione lub przerobione;

- 5) bez pozwolenia albo wbrew warunkom pozwolenia poszukują ukrytych lub porzuconych zabytków, w tym przy użyciu wszelkiego rodzaju urządzeń elektronicznych i technicznych oraz sprzętu do nurkowania;
- 6) jako właściciele lub posiadacze zabytku nie zabezpieczyli go w należyty sposób przed uszkodzeniem, zniszczeniem, zaginięciem lub kradzieżą;
- 7) uniemożliwiają lub utrudniają dostęp do zabytku organowi ochrony zabytków, wykonującemu uprawnienia wynikające z ustawy;
- 8) które niezwłocznie nie powiadomiły wojewódzkiego konserwatora zabytków lub burmistrza o odkryciu w trakcie prowadzenia robót budowlanych lub ziemnych przedmiotu, co do którego istnieje przypuszczenie, iż jest on zabytkiem, a także nie wstrzymały wszelkich robót mogących uszkodzić lub zniszczyć znaleziony przedmiot i nie zabezpieczyły, przy użyciu dostępnych środków, tego przedmiotu i miejsca jego znalezienia,
- 9) które niezwłocznie nie powiadomiły wojewódzkiego konserwatora zabytków lub burmistrza o przypadkowym odkryciu przedmiotu, co do którego istnieje przypuszczenie, iż jest on zabytkiem archeologicznym, a także nie zabezpieczyły, przy użyciu dostępnych środków, tego przedmiotu i miejsca jego znalezienia;
- 10) które bez pozwolenia umieszczają na zabytku wpisanym do rejestru: urządzenie techniczne, tablicę reklamową lub urządzenie reklamowe w rozumieniu art. 2 pkt 16b i 16c ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, lub napis;
- 11) które nie wykonują zaleceń pokontrolnych;
- 12) które wbrew ciążącym na nich obowiązku nie prowadzą księgi ewidencyjnej albo prowadzą ją w sposób nierzetelny lub niezgodny z prawdą.

Zgodnie z przepisami prawa budowlanego:

- 1) prowadzenie robót budowlanych przy obiekcie budowlanym wpisanym do rejestru zabytków lub na obszarze wpisanym do rejestru zabytków wymaga, przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę, uzyskania pozwolenia na prowadzenie tych robót, wydanego przez właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków;
- 2) pozwolenie na rozbiórkę obiektu budowlanego wpisanego do rejestru zabytków może być wydane po uzyskaniu decyzji Generalnego Konserwatora Zabytków działającego w imieniu ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego o skreśleniu tego obiektu z rejestru zabytków;
- 3) w stosunku do obiektów budowlanych oraz obszarów niewpisanych do rejestru zabytków, a ujętych **w gminnej ewidencji zabytków**, pozwolenie na budowę lub rozbiórkę obiektu budowlanego wydaje organ administracji architektoniczno-budowlanej w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków;
- 4) Wojewódzki konserwator zabytków jest obowiązany zająć stanowisko w sprawie wniosku o pozwolenie na budowę lub rozbiórkę obiektów budowlanych, o których mowa w ust. 3, w terminie 30 dni od dnia jego

doręczenia. Niezajęcie stanowiska w tym terminie uznaje się jako brak zastrzeżeń do przedstawionych we wniosku rozwiązań projektowych.

Zgodnie z przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym:

- 1) decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu wydaje się po uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków - w odniesieniu do obszarów i obiektów objętych formami ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz ujętych w gminnej ewidencji zabytków.